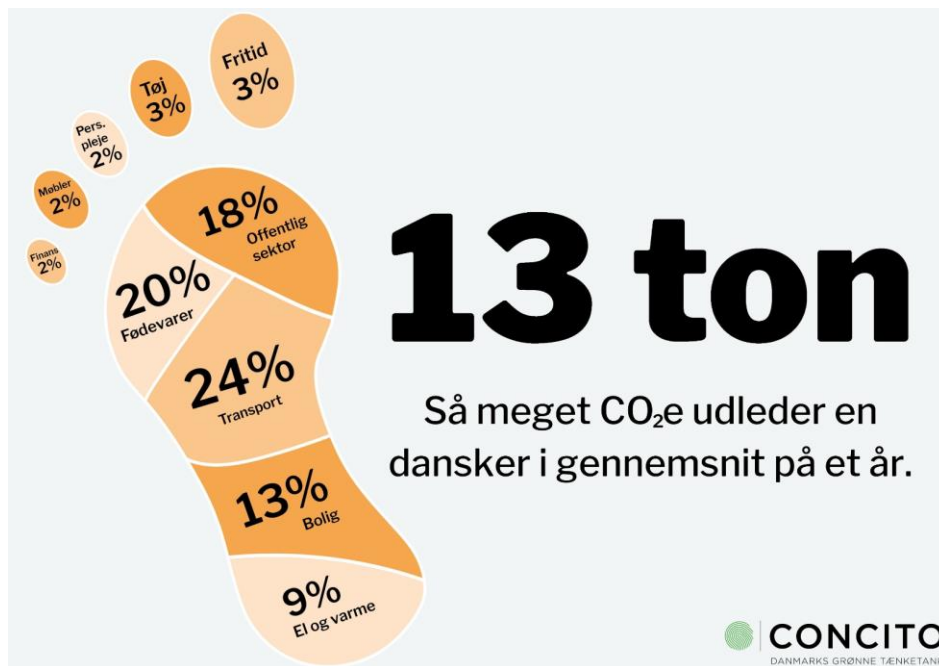

FRA 13 TONS TIL 3 TONS CO₂ PÅ 6 ÅR - "FRA 13 TIL 3"

Fra videnskabens myriader af viden er der enkelte ting, som fortæller det hele meget kort. I Danmark skal vi fra en produktion, en livsstil og et forbrug, der årligt udleder 13 tons CO₂ per borger til knap 3 tons på under 6 år.

Af Niels Aagaard, fmd. for Det Fælles Bedste

Vi skal omlægge vores livsstil, så vi lever grønt og enkelt. Og det kan vi også. Det handler ikke om at komme tilbage til stenalderen, men om at levere klogere. Deles om tingene. Reparere, upcykle, genbruge. Undlade det, der er klodebelastende som fx flyrejser, mode og kød.

Vi kan sagtens gøre det, for meget store dele af vores forbrug kommer af, at vi gør tingene ubetænksomt. Vores biler står stille i 96,5% af tiden, så vi kunne deles om dem. Vi kører 1,05 i hver bil i myldretiden, men vi kunne samkøre. En boremaskine bruges 38 min. i sin levetid; lad os deles om dem. Vi spiser kød, der belaster kloden frem for planter, der kan dyrkes, så vi genopbygger naturen. Sådan hele vejen igennem. Og vi kan ovenikøbet få mere livskvalitet ud af det. En livsstil med nærvær, tid til os selv og vores familier, tid til fællesskaber, kultur, natur. Men vi skal handle.

For det kan siges meget kort: I dag udleder hver dansker i gennemsnit 13 tons CO₂ årligt (CONCITO)¹. Det er det dobbelte af verdens gennemsnit. I 2030 skal vi og alle i verden være nede på knap 3 tons per person (IPCC).

*"Udledningen per dansker på 13 ton CO₂e årligt er meget langt fra de under 3 ton CO₂e per verdensborger som vi ifølge scenarierne FN's Klimapanel IPCC bør reducere til i 2030 for at opfylde Parisaftalens 1,5 graders-målsætning"*²

Vi har 6 år til at komme fra 13 til 3. I gennemsnit skal verdensborgerens CO₂ aftryk reduceres med 43% inden 2030, siger IPCC i deres sidste hovedrapport. Vi skal reducere dobbelt så meget i Danmark pga. vores store klimaftryk.

Konsekvenserne af IKKE at nå målet rummes i to ting fra klimavidenskaben:

- Vi overskrider *Tipping Points* ved 1,5 grader global opvarmning³

¹ Danmarks globale forbrugsudledninger, CONCITO

<https://concito.dk/files/media/document/Danmarks%20globale%20forbrugsudledninger.pdf>

² Samme s. 4

³ Jf. Johan Rockstrøm og David Attenborough, filmen "Planetary Boundaries", se også "Folkeavisen for et Bæredygtigt Danmark", artiklen "De planetære grænser", s. 4. - Tipping Points forklares nærmere i bogen "Klodens grænser" af Johan Rockstrøm og Owen Gaffney, Informations Forlag 2022, s. 74 ff. Du finder en kort version af det samme i Det Fælles Bedstes maggiertening med videnskabens status: "Klodens Tilstand" <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/09/Klodens-tilstand-og-folketingsvalget.pdf>

- Vi når 1,5 grader i starten af 2030'erne, hvis vi fortsætter som nu (IPCC, AR6)

Når *Tipping Points* overskrides, bryder verdens store økosystemer sammen udenfor menneskelig kontrol. Det ene systems sammenbrud får andre systemer til at bryde sammen i kaskader.

Nyeste forskning viser, at Indlandsisens *Tipping Point* formentlig ligger omkring 1,6 grader global opvarmning⁴. Vi er med andre ord tæt på at overskride denne grænse. Smeltevandet fra indlandsisen løber ud i Atlanten, hvor det ødelægger saltvands pumpen, der driver Golfstrømmen, som sender varmt vand fra Mexico til Europa og sørger for et tempereret klima hos os. Golfstrømmen er allerede mindsket med 15%. Når dens *Tipping Point* overskrides standser havstrømmen, og vi vil få en region i Nordeuropa og Danmark som i gennemsnit ligger 10 grader under det, vi har i dag. Sammenbruddet i indlandsisen skaber sammenbrud i Golfstrømmen. Disse kaskader vil som dominobrikker vælte stadig flere af klodens vitale økosystemer.

Vi ser i disse år de første spæde tegn på - i en meget mild version af - hvad det indebærer at overskride *Tipping Points*. Konsekvenserne er uoverskuelige. Hvordan skal vores børn kunne leve i en verden af økosystemer, der bryder sammen?

Vi når de 1,5 grader, når vi kommer op på 450 ppm CO₂e i atmosfæren. I dag er vi på 421 ppm. Ved de 450 ppm bevæger vi os ind i højrisikozonen, fortæller Johan Rockström i filmen *Planetary Boundaries*, som findes på Netflix.

Betydningen af *Parisaftalens* mål på 1,5 grader ligger netop i, at det udgør klimavidenskabens bedste bud på en grænse for, hvornår vi begynder at overskride *Tipping Points*. De 1,5 grader nås ved 450 ppm i atmosfæren (parts per million enheder af CO₂e i atmosfæren). Den sikre grænse er på 350 ppm, som i overskred allerede i 1988. Hermed bevægede vi os fra en sikker zone til farezonen.

At begrænse udledningerne til 3 tons per verdensborger inden 2030 er klimavidenskabens bedste bud på menneskehedens mulighed for at afbøde katastroferne. Det er med andre ord helt afgørende at tage det budskab dybt seriøst.

DET TOG 100 ÅR AT KOMME FRA 3 TONS TIL 13 TONS. NU SKAL VI DEN MODSATTE VEJ PÅ 6 ÅR. DET KRÆVER AT VI GÅR PÅ TO BEN: BÅDE GENNEMFØRER SYSTEMISKE OG STRUKTURELLE INDGEB OG SAMTIDIG OMLÆGGER FORBRUG OG LIVSSTIL.

At komme fra 13 til 3 tons CO₂ kræver politiske og strukturelle indgreb af hidtil usete dimensioner, hvor alle sektorer og alle produktioner skal omstilles. Klimabelastende fossilindustri skal lukkes og omlægges til vedvarende energi. Vores økonomi skal skifte fra sort til grøn.

Men det kræver også - og samtidig -, at vi omstiller vores forbrug og livsstil totalt. For danskernes forbrug som borgere af mad, tøj, bolig, ferier, transport, el, varme osv. står for **halvdelen af alle udledninger** (DMI, CONCITO, KOR, Klima- og OmstillingsRådet, IPCC).

Så: Alt hvad du og jeg forbruger skal om 6 år udlede én fjerdedel af det, vi forbruger og dermed udleder i dag.

Vi kan vælge en hård reduktionsvej - at beskære alt forbrug med 75%; illustreret ved at "spise hver fjerde dag", så at sige. Den får vi ikke mange med på.

I stedet kan vi vælge simpelthen at leve klogere og enklere - deles om ting, reparere, genbruge, undlade de klodebelastende ting som kød. Vælg en anden livsstil, som reducerer vores forbrug og udledninger.

Hvis vi vælger den sidste vej, så kan vi måske ovenikøbet få et bedre liv. Mere tid, fællesskab. Oplevelser, kultur, natur. Mere livskvalitet og ro. Bedre liv.

Og det betyder samtidig at vi skal undlade alt det, der kun laves af hensyn til et stadigt voksende forbrug: Vi kan undlade Havneudvidelser som den i Aarhus. Undlade Kattegatforbindelsens absurde destruktion af natur, klima og miljø. Undlade Infrastrukturreformens myriader af motorveje, broer og lufthavne.

DEN 3. FEB. HOLDER VI IDEMØDE OM "FORBRUG & LIVSSTIL" I ELVÆRKET ÅBYHØJ FRA 11-17.

Alle i Aarhus og Østjylland inviteres til at komme med ideer til omstillingen. Idemødet er starten på 2. tema om Forbrug & Livsstil i omstillingsprojektet *"Borgerdrevet omstilling - Aarhus ser Grønt"* støttet af Velux og NRGi.

⁴ Se *Det Fælles Bedste "Den Nationale Handlingsplan for Mad"*, s. 15, hvor Sebastian Mernild, der er verdensanerkendt glaciolog og klimaforsker, fortæller om dette i et interview med TV2.

Vi inviterer alle til at deltage, for sammen - gennem borgerdrevne omstillinger - kan vi gøre en forskel, der har kæmpe betydning. Og det er nu vi skal rykke, for det er sidste udkald.

Grupperne fra omstillingsprojektets 1. tema om MAD kører selvfølgelig videre. Du kan læse om det her https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/12/10_Projektideer_13.pdf

Tilmelding til IDEMØDET sker ved at sende mail til sekretariat@detfaellesbedste.dk mrk. "3.2"
Det er gratis at deltage, og vi serverer et grønt måltid mad.

Følg projektet på Aarhus ser Grønt <https://www.facebook.com/groups/3447485765503511> eller Det Fælles Bedstes facebook side <https://www.facebook.com/detfaellesbedste/>

Aarhus Universitet deltager i projektet og på Idemødet 3.2. med deres projekt AURORA om omstilling af forbruget. I projektet har man udviklet måder at måle vores forbrug på, som kan hjælpe os til at omstille.

Vi glæder os til at se dig ☺

Det Fælles Bedste

Begivenhed fb.me/e/5xIQONZCH